

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**Odpady ze zkušební laboratoře na uhlí a plnění ohlašovací
povinnosti do IRZ**

Vymezení problému

„Vzniká ohlašovací povinnost do IRZ zkušební laboratoři, která za rok 2011 vyprodukovala 10 t nebezpečného odpadu? Z tohoto množství odevzdala 9 t vzorků uhlí na skládku. Odpad vznikl smísením laboratorních vzorků uhlí, uhelného prachu a popela v Akreditované zkušební laboratoři. Jednotlivé vzorky pochází od různých zadavatelů na území Česka. Vzhledem k možnému obsahu nebezpečných látek jako je např. As, byl odpad navržen k uložení na skládku nebezpečných odpadů. Z celkového množství vzorku přijatého laboratoři je pro následující laboratorní rozборы využito cca 1% původní hmotnosti vzorku.“

Řešení

Pro ohlašovací rok 2011 (hlášení k 31. 3. 2012) se plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování (IRZ) řídí následujícími platnými právní předpisy:

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006** ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (nařízení o E-PRTR),
- **Zákon č. 25/2008 Sb.**, o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,
- **Zákon č. 77/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů.
- **Nařízení vlády č. 145/2008 Sb.**, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.
- **Nařízení vlády č. 450/2011 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

Vznik ohlašovací povinnosti je ve vztahu k IRZ vázán na následující předpoklady.

- **Provozovnu** - podle čl. 2 odst. 4 nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb. doplňuje, že provozovnu „tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (§ 3 odst. 2). „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny.
- **Provozovatele**, který provozovnu **provozuje** (fyzická nebo právnická osoba).

- **Zařízení** – stacionární technické jednotky (a související činnosti) provozované v provozovně. Podle nařízení č. 166/2006/ES je zařízením: *stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.*
- **Lokalitu** - čl. 2 odst. 5 nařízení o E-PRTR definuje pojem „lokalita“ jako „zeměpisné umístění provozovny“. Důležitým aspektem identifikace provozovny jsou její zeměpisné souřadnice. Zeměpisné souřadnice provozovny jsou jedním z údajů, které jsou ohlašovatelé povinni uvést. Lokalita se nestane dvěma lokalitami pouze proto, že dva pozemky téhož provozovatele jsou odděleny fyzickou překážkou, jako je například silnice, železniční trať nebo řeka.
- **Úniky znečišťujících látek, přenosy znečišťujících látek nebo přenosy odpadů**, které vznikají v provozovně nebo jsou přenášeny mimo provozovnu.
- **Překročení ohlašovací prahu.** Ohlašovací prahy pro látky a odpady jsou určeny výše uvedenými právními předpisy a představují množství látky (odpadu) za ohlašovací rok, jehož překročením vzniká ohlašovací povinnost. **Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu.**

Údaje do IRZ se zasílají za jednotlivé provozovny, které tvoří stacionární technické jednotky, v nichž je vykonávána určitá činnost, při které dochází k únikům znečišťujících látek nebo přenosům znečišťujících látek v odpadech a odpadních vodách mimo provozovnu nebo přenosům odpadů mimo provozovnu.

Ohlašovací povinnost do IRZ je spuštěna, pokud jsou v provozovně překročeny ohlašovací prahy pro jednotlivé ohlašované látky (v únicích do ovzduší, vody nebo půdy nebo v přenosech v odpadních vodách mimo provozovnu nebo v odpadech mimo provozovnu – příloha II Nařízení o E-PRTR a příloha č. 1 a příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., resp. nařízení vlády č. 145/2008 Sb.) nebo také pokud je za rok přeneseno více než 2 tuny nebezpečného nebo 2000 tun ostatního odpadu mimo provozovnu. Ohlašovací povinnost vzniká pouze v případě překročení příslušných ohlašovacích prahů. **Pokud došlo k překročení ohlašovacích prahů je třeba údaje do IRZ nahlásit do 31. 3. 2012.**

Laboratoř

Předmětem dotazu je plnění ohlašovací povinnosti do IRZ provozovatelem laboratoře, která provádí laboratorní analýzy uhlí, uhelného prachu a popela. Jednotlivé vzorky pochází od různých zadavatelů na území Česka. Z celkového množství vzorku přijatého laboratoří je pro následující laboratorní rozbor využito cca 1% původní hmotnosti vzorku. Nepoužitá část vzorků je předávána k odstranění jako nebezpečný odpad k uložení na skládku nebezpečného odpadu. Celkové množství nebezpečného odpadu bylo 10 tun, z toho 9 tun souviselo s laboratorní činností.

- V IRZ se sledují – **přenosy odpadů (nebezpečných a ostatních) mimo provozovnu** (článek 5 nařízení č. 166/2006/ES – ohlašovací prahy 2t/rok)

nebezpečných odpadů a 2000 t/rok ostatních odpadů) a **přenosy znečišťujících látek v odpadech přenášených mimo provozovnu** (příloha č. 2 k nařízení vlády č. 145/2008 Sb. resp. nařízení vlády č. 450/2011 Sb.).

- Odpad, který musí být sledován pro účely IRZ je **odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení**. Odpady, které nevznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení není nutné z hlediska plnění ohlašovací povinnosti do IRZ sledovat (ani z hlediska složení) a případně započítávat do množství odpadu, které bude porovnáváno s ohlašovacím prahem.
- Množství přeneseného nebezpečného odpadu mimo provozovnu se porovnává s ohlašovacím prahem (ohlašovací práh 2 tuny) **po sečtení množství všech druhů odpadů kategorie nebezpečný**, vzniklých přímo nebo v přímé souvislosti s činností provozovaných zařízení.
- **Pokud jsou využívány pouze běžné analytické laboratorní postupy nebezpečný odpad ze vzorků nepoužitých k laboratorním rozborům nevzniká v souvislosti s činností stacionární technické jednotky. Ve vztahu k IRZ tedy nevzniká povinnost sledovat množství těchto odpadů (podle dotazu 9t za rok 2011) a množství znečišťujících látek v těchto odpadech. Ohlašovací povinnost by v takovém případě provozovateli laboratoře za nebezpečný odpad předaný na skládku nevznikla, neboť nedošlo k překročení ohlašovacího prahu pro nebezpečné odpady (2t/rok).**
- **Pokud jsou ovšem v rámci laboratoře používány i stacionární technické jednotky (jako například poloprovozní nebo provozní spalovací zařízení, pece, reaktory, komory, kotle a další), pak odpad (množství i složení) vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností těchto zařízení by byl pro účely IRZ relevantní. V tomto případě by byl s ohlašovacím prahem porovnáván odpad vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s provozem stacionárních technických jednotek.**

Upozornění:

Uvedené informace se striktně vztahují k plnění ohlašovacích povinností do integrovaného registru znečišťování podle zákona č. 25/2008 Sb., nařízení č. 166/2006/ES a nařízení vlády č. 145/2008 Sb. Jedná se pouze o ilustrativní popisy a nikoli vyčerpávající výčet ohlašovacích povinností za konkrétní provozovny. Obsah nelze pozměňovat a vztahovat na plnění povinností vyplývajících z jiných právních předpisů.